

به زبان زاد احمدی

گاهنامه نامه فرهنگی سیاسی اجتماعی اقتصادی دانشگاه شیراز

نویسندگان: سیده ریحانه انوشه - مرصاد خلفی - زهرا زارع

سرمقاله: سیده ریحانه انوشه

مدیر مسئول: سید مصطفی رضوی

سر دبیر: سیده ریحانه انوشه

ویراستار: حسین فارابی

صفحه آرا: محمد حشمتی

عنوان‌ها: دغدغه‌ای به نام تبیین - حرکتی که دیگر به ما

متعلق نیست! - معرفی کتاب: تشکیلات بهشتی

شناسه: ۱۹۰/ک.ن.ش

سال ششم | شماره یازدهم | مردادماه ۱۴۰۱

جامعه اسلامی دانشگاه شیراز

سرمقاله: سیده ریحانه انوشه | دانشجوی روانشناسی

باورتان می‌شود بالاخره آمار مرگ و میر کرونا به صفر رسید، سینماها باز شدند و مراکز فرهنگی و آموزشی، کارشان را آغاز کردند، مسافرت‌ها از سر گرفته شد، بالاخره ترس از مرگ ناگهانی از خانه‌هایمان دور شد و با خیال راحت می‌توانیم همدیگر را در آغوش بکشیم و ببوسیم. شاید فکر می‌کردیم این اتفاق دور باشد و هنوز مانده تا ما این روزهای خوب را ببینیم، البته هنوز لازم است که پروتکل‌های بهداشتی را رعایت کنیم اما از این مثال استفاده می‌کنم و می‌خواهم بگویم ما می‌توانیم تلاش کنیم و آینده اقتصادی و فرهنگی و اجتماعی کشورمان را بسازیم. ان‌شالله که زودتر از آنچه تصورش را می‌کنیم روزگار خوش و شرایط مطلوب را ببینیم. امیدواریم از مطالب این شماره راضی باشید و ما را از پیشنهادات و انتقاداتتان بهره‌مند فرمایید.

دغدغهای به نام تبیین

سیده ریحانه انوشه | دانشجوی روانشناسی تربیتی

«انسان موجودی است که سه ساحت فکر و فهم، ایمان و عاطفه و ساحت عمل و رفتار را دارد و زمانی به عمل اقدام می‌کند که قلبش و فکرش برای انجام آن عمل پذیرا باشند. از اینجاست که تبیین اهمیت می‌یابد و هرکس و هر گروه برای رسیدن به اهدافش تلاش دارد که مبانی و اهدافش را تبیین کند یا حداقل در پوششی از تبیین قرار دهد تا افراد بیشتری را با خود همراه کند.

حتی جبهه باطل نیز ترجیح می‌دهد بیشتر از تبیین و همراه‌سازی و اقناع استفاده کند و کمتر به زور و قدرت متوسل شود. در فرهنگ اسلامی و دینی هر عملی که در مواجهه با دشمن و با تحمل سختی و مشقت و با تلاش و کوشش انجام گیرد، جهاد نام دارد و اجر فراوانی برای آن ذکر شده است. البته برخی مصادیق جهاد واجب بوده و کوتاهی در انجام آن مجازات اخروی و بعضاً بر آن بار می‌گردد.» نهضت‌های اسلامی در دوران معاصر نیز بدون تبیین اثرگذار یا به نتیجه نرسیده یا به سرعت رو به زوال گذاشته است. در واقع یکی از مهم‌ترین عناصر ماندگاری هر جریانی، قدرت تبیین و اقناع‌سازی آن است.

«در باب جهاد تبیین این است – که این تحذیر خود ما است، تهدید خود ما است – که بدانیم که اگر جهاد تبیین بدرستی صورت نگیرد، دنیامداران حتی دین را هم وسیله‌ی هوسرانی و شهوترانی خودشان قرار خواهند داد؛ یعنی اگر من و شما کارمان را درست انجام ندهیم، آن که برایش صرفاً دنیا مطرح است – دنیای شخص خودش، یعنی هوسهای خودش، آرزوهای خودش، خواسته‌های شخصی خودش – حتی دین را هم در خدمت خواهد گرفت.»

رهبر انقلاب معتقدند مقاومت و تبیین باید با هم همراه باشند و «مبارزه بدون روشنگری منجر به ارتجاع» و «روشنگری جدا از مبارزه، خشک و بی‌روح» خواهد بود. همچنین در یکی از سخنرانی‌هایشان در سال ۹۷ می‌فرمایند: «یکی از مهم‌ترین موضوعات و پدیده‌هایی که تبیین درباره آن اهمیت دارد و آن چیزی که پیش پای ملت ما است، عبارت است از تبیین معارف انقلاب اسلامی.» ایشان حتی در بیاناتشان در دیدار اخیر با کارکنان نیروی هوایی ارتش، جهاد تبیین را یک فریضه قطعی دانسته‌اند. برای مثال رهبر انقلاب از روز نوزدهم بهمن و بیعت و همراهی کارکنان ارتش با امام می‌گویند که تبیین این واقعه و عکسی که از آن رویداد گرفته شد، باعث شد این واقعه ماندگار شود و در ذهن‌ها باقی بماند.

به نظر می‌رسد لازم است معارف انقلاب اسلامی با گذشت زمان دوباره تبیین شود و اهداف انقلاب اسلامی با زبان روز و با توجه به مسائل ویژه زمان دوباره مطرح شوند. دوباره بررسی کنیم که چه مقدار از اهداف انقلاب اسلامی مان محقق شده و تا رسیدن به هدف چقدر فاصله داریم و برای رسیدن به آن‌ها چگونه باید برنامه‌ریزی کنیم؟ برای مثال به نظر می‌رسد در نحوه برخورد مسئولان با مردم و نحوه انتخاب مدیران میانی برنامه‌ریزی و تجدیدنظری صورت گیرد یا نحوه نگاه به مسائل فرهنگی را تغییر دهیم و بخشنامه‌ای برخورد کردن با این مسائل را کنار بگذاریم.

منابع:

۱. کتاب جهاد تبیین

۲. سایت khamenei.ir

حرکتی که دیگر به ما متعلق نیست!

مرصاد خلفی | دانشجوی مهندسی کامپیوتر

چرا عده‌ای باور دارند انقلاب ایران یک امر شگفت‌انگیز است؟ آیا غیر از آن بوده که مجموعه از افراد با تفکر نزدیک و ناراضی از شرایط، یک ساختار حاکمیتی را تغییر داده‌اند؟ مگر این پدیده یک اتفاق معمول در تاریخ بشری نیست؟ پس چه اصراریست آن را با انواع تبلیغات تافته جدا بافته و یک حرکت عجیب بنامیم؟

اگر انقلاب ایران و ابعاد آن را کمی بررسی کنیم با یک پدیده عجیب مواجه می‌شویم. حتی شاید بتوان گفت اطلاق کلمه انقلاب به این رویداد، نامناسب است چرا که وقتی به انقلاب‌های تاریخ مثل انقلاب فرانسه، انقلاب شوروی، انقلاب صنعتی و ... نگاه می‌کنیم متوجه می‌شویم این رخ داد با موارد دیگر متفاوت است. نام انقلاب مناسب آن نیست باید یک واژه دیگر انتخاب کرد. با توجه به آراء اندیشمندان این حرکت، باید گفت پیدا کردن نقطه شروع برای آن کمی دشوار است و اگر اصرار بر یافتن آغاز این حرکت داشته باشیم باید ریشه آن را در اولین تقابل میان حق و باطل در منازعات بشری بیابیم.

بهتر است کمی آهسته‌تر پیش برویم. مکاتب فکری غیر الهی تعاریف متفاوت و اغلب متناقضی برای انقلاب‌ها قائل‌اند. اندیشمندان غرب حرکت ناگهانی یک جامعه در جهت پیشرفت مادی و به قولی مدرنیزاسیون را انقلاب می‌نامند. از سویی اندیشمندان شرق و مکتب کمونیسم قیام قشر کم توان اکثریت علیه اقلیت برخوردار را انقلاب می‌دانند.

گروهی نیز انقلاب‌ها را بر اساس تحولاتی موضوع بندی می‌کنند: انقلاب سیاسی، انقلاب فکری، انقلاب اقتصادی و ...

اما جالب آن است که هیچ یک از تعاریف فوق‌تر قادر به بررسی کامل انقلاب ایران نیست.

از دیدگاه اول انقلاب ایران نه تنها تعالی و پیشرفت مادی را در بر ندارد بلکه احتمال محرومیت از سوی قدرت‌های خارجی در آن دیده می‌شود.

از دیدگاه دوم نیز انقلاب ایران قابل بررسی نیست چرا که در رخ داد ۵۷ ایران همه اقشار مردم با هر سطح و توان مالی دوشادوش هم در این خط و حرکت نقش داشته‌اند.

از طرفی اگر بخواهیم انقلاب ایران را بصورت موضوعی بررسی کنیم باید گفت این انقلاب بر مبنای یک تفکر دینی تغییر گسترده در تمام موضوعات را به دنبال دارد.

اما برای درک بهتر از تاثیر انقلاب ایران بر مناسبات جهانی بهتر است وضعیت جهان در زمان انقلاب و نیز پس از آن را نگاهی بیاندازیم.

بعد از پایان جهانی دوم، جهان در یک حاکمیت گسترده مبتنی

بر قدرت طلبی و مرکز گرایی قرار گرفت.

در تمام مناسبات جهانی

اصل بر قدرت بوده و

قوانین تنها راهی برای

اعمال زور بوده است. هر

ابزاری زمانی ارزش پیدا

می‌کند که قدرت ایجاد نماید

حتی اگر آن ابزار، کشتار دسته

جمعی انسان‌های بیگانه با مذهب

اتم یا قوانین مربوط به حقوق بشر

باشد. در این مناسبات، مکاتب الهی تنها

زمانی ارزشمند است که راهی برای بدست

آوردن قدرت بیشتر باشد و در صورتی که

بخواهد حرکت به سمت قدرت را کند نماید باید از میان برداشته شده و در بهترین حالت اصلاح یا تحریف شود. در چنین شرایطی برخی مکاتب علیه این تفکر ایجاد شده و قیام میکنند با وجود پیروزی و ایستادگی در برابر این شرایط از درون پوچ و نیازمند باز بینی مجدد هستند. چرا که آن ها تنها بعد مادی انسان را در نظر دارند و نیاز های معنوی و روحی کمتر مورد توجه قرار می گیرد. در این میان البته کشور ها و مللی نیز وجود دارند، نامشان اسلامی است اما تمایلی به حرکت در آن ها دیده نمی شود. نتیجه آن است که ابزار دست دیگر قدرت ها هستند.

با این شرایط تفکری تازه جهت ایجاد حکومت مردم سالار و بر اساس مبانی دینی در ایران مطرح می شود. طرحی که مبداء آن از یک پیشوای دینی است. این تفکر اصالت هر چه غیر از انسان را نفی کرده، حکومت انسان بر انسان را مردود خوانده و قدرت و حاکمیت مطلق را از آن خدا می داند.

این تفکر پس از مدتی اوج گرفته پایه های حکومت سلطنتی حاصل از قدرت طلبان جهان را در هم می شکند و حکومتی بر مبانی عالیه دینی شکل می دهد. حالا دیگر جهان جهت سومی دارد. جهتی که بر خلاف تمام پیش بینی های شرق و غرب حرکت میکند، با ملل اسلامی دیگر متفاوت است و مستقلا شروع به پیشرفت می نماید. مبانی قدرت طلبی و سرمایه داری را زیر سوال برده و الگویی قابل تحقیق ارائه میدهد.

این حرکت جرعه ای می شود برای تمام آزادگان جهان و تحقیقی می شود بر رویای انبیاء. حالا دیگر این مکتب تنها مربوط به محدوده جغرافیایی ایران و محدوده تاریخی قرن حاضر نیست تمام جغرافیا را در بر دارد و مانند کشتی هدایتگر در دریای قدرت طلبی ها به سوی ساحل تعالی انسان در حال حرکت است.

معرفی کتاب؛ تشکیلات بهشتی

زهرا زارع | کارشناسی زبان و ادبیات عرب

کتاب تشکیلات بهشتی را محسن ذوالفقاری به نگارش در آورد، موضوع این کتاب حول محور نظرات شهید بهشتی در خصوص فعالیت های تشکیلاتی است و اینکه در این کتاب می خوانیم چگونه شهید آیت الله دکتر بهشتی، در فهم اهمیت، جایگاه و نقش تشکیلات در حرکت به سمت جامعه ای که آرمان های مردم در آن تبلور پیدا می کند از دیگران بسیار جلوتر بوده اند.

شهید بهشتی، ماه ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی، بنابر تجربه چندین و چندساله ای که در زمینه فعالیت های اجتماعی -

سیاسی داشت؛ ضرورت کار تشکیلاتی و ایجاد تشکلی اسلامی را احساس کرد و سرانجام بعد از موافقت امام خمینی (ره) در ۲۹ بهمن ۱۳۵۹ به همراه تعدادی دیگر از همفکران خود تشکلی به نام «حزب جمهوری اسلامی» تأسیس کرد.

پاره ای از کتاب تشکیلات بهشتی:

«توصیفات که افراد مختلف در مورد شخصیت تشکیلاتی شهید بهشتی دارند، محدود به ایران نیست. خانم پروفسور تدا اسکاچپول*، جامعه شناس سرشناس آمریکایی و نظریه پرداز انقلاب در دانشگاه هاروارد، در یکی از آثار خود شخصیت شهید بهشتی را این گونه توصیف می کند: (سازمان دهنده قدرتمند و دولت ساز که می توانست امکانات مناسب را برای پیروزی انقلاب فراهم آورد).

پس از شهادت ایشان نیز رسانه های جهان به شخصیت تشکیلاتی ایشان توجه کردند. روزنامه واشنگتن استار درگذشت وی را از دست رفتن توانایی ترین استراتژیست و سازمان دهنده روحانیون ایران توصیف کرد. همچنین روزنامه اکونومیست این گونه بیان داشت: (چهار وزیر کابینه که ۷۲ نفر عضو مجلس، در انفجار بمب کشته شدند ولی اهمیت از دست دادن بهشتی است که رئیس دیوان عالی کشور و مهم تر از آن رهبر حزب جمهوری اسلامی بود).

